

אגודת
ראשונים

דבר ראשונים

עיתון מס' 35 סיון תשפ"ב יוני 2022

ספרים

הספר בשבילי יעל דגן (327)

הספר בשבילי כמוהו מאוצה, מעניק לי מועשרו ביד רחבה והכול בחינם: דמיון ותבונה, הגיגים והומור, דרמה וקומדיה, הכול צרור יחדיו בכריכה אחת רכה או קשה. קל לנשיאה הוא ותמיד יימצא לו מקום. אני מביטה בספר וכבר אני רואה מראות רחוקים, זרים ומוזרים, פראים ובני תרבות בארצות קרובות או נידחות, מסעות בימים ובמדבריות, סיפורי קרבות וגבורה, אהבות והקרבות, והמון חלומות. זמי אשר לכתוב יכול - ייטול נא עט, קולמוס, נוצה, ועל כל קורות נפשו יכתוב ויספר, ואנו הקוראים נקרא בנפש חפצה ובשקיקה.

דבר המערכת

לדיירים ולצוות ב"אחוזת ראשונים" שלום!
הגיליון השלושים וחמישה של עיתוננו יוצא לאור ונושאו ספרים - לכבוד שבוע הספר שחל בחודשים סיון-יוני.

העיתון מפגיש אותנו עם חברים אהובים, שליוו אותנו בילדותנו, בנעורינו, בבגרותנו וגם כיום - הספרים! חוויית הקריאה היא חלק מחיינו הרוחניים והרגשיים. היא מפגש מרתק עם רגשות אנושיים, תקוות, פחדים, מאבקים, נצחונות, אהבות, כאב ושמחה. לעיתים אנו רואים בגיבורי הספרות גם את הסיפור שלנו. הספרים מעוררים בנו זיכרונות ילדות ונעורים שחווינו בזמנים רחוקים. כתב הסופר ש"י עגנון: "בזמן שעולמו של אדם חשוך בעדו, קורא בספר ורואה עולם אחר."

קריאה היא דרך נפלאה להעביר בה את שעות הפנאי. הספרניות המתנדבות שלנו, העושות עבודה נאמנה, כתבו לנו על הספרים והספרייה באחוזת.

בעקבות הנושא גילינו דיירים ששולחים ידם בכתיבה והוציאו לאור ספרים. קיבלנו גם כתבות מרגשות המספרות על קורות חיים.

"הספר הוא רע, המפתח את כשרונותיך. הוא נר בחושך, ותענוג בגלמודך. הוא נותן ואינו לוקח." כתב ר' שלמה אבן גבירול.

כמו תמיד, קיים בעיתוננו גם מדור חופשי - "מזווית אחרת" - בו ניתן לכתוב מכל העולה על דעתכם ומתאים לעיתון שלנו. גם פינת ה"זרקור" - המוקדשת לדיירים ותיקים - לא נעדרה מגיליונו זה. תודה מיוחדת לטלי שלנו, מנהלת תרבות וקהילה שמלווה, מעודדת, יועצת ומסייעת בהוצאת "דבר ראשונים".

הברכה

עורכת: רינה דובדבני

חברת המערכת: יעל דגן מראיינת: אהבה שולמ

(המערכת שומרת לעצמה את הזכות לפרסם)

ולערך את הכתובת והשירים על פי שיקול דעתה.)

דיירים יקרים

"דבר ראשונים" אשר בידכם מאיר ומעלה על נס את אהבת הספר, השפה ותרבות הקריאה. "חגיגת שבוע הספר" זכורה לכולנו... כיכר רבין בתל אביב, עשרות דוכני ספרים והוצאות לאור, סופרים המקדישים הקדשה אישית לרוכשים, ועיניים נוצצות של כל "מורעלי" הספרים. השנים עברו, הדורות הבאים עברו למדיות ומסכים אחרים, ונתרו אלה שעדיין, שום דבר לא ירגש אותם יותר מספר טוב וקריאה מענגת. כמה טוב לדעת שיש בביתנו לא מעט כאלה...

ובתוך כל זה, מסתתרת אמת אחת ברורה - השפה העברית היפיפייה, השפה שהוחייתה מתרדמתה, הנס הגדול של הציונות - נשאת כאן לנצח!

זה המקום להזכיר ולהוקיר את הספרייה שלנו, ספרייה עדכנית, נגישה ומזמינה. הספרניות שלנו, בראשותן של שרה גרוסמן, עושות עבודת קודש בהתנדבות, ושומרות על רמה מקצועית ושירות נפלא. תודה לכן!

ולשגרת יומנו באחוזת - בתקופה האחרונה אנחנו עדים ל"פריחה" של טיולים, יציאות ונופשים. רבים רבים מכם מצטרפים אלינו לטיולים, לימי ספורט ולחופשות ונהנים מיציאה מן השגרה, מחוויות חדשות ומאתגרים. אנחנו שמחים ומברכים על כך, ומזמינים את כולכם להצטרף גם בעתיד לכל "יציאה" שכזו.

אני מודה למערכת העיתון אשר מקפידה, בכל פעם, להתאים את נושא הגיליון לעונה ולתקופה, מעודדת אתכם לכתוב - וכולנו גאים בתוצאה!

האהבה והוקרה, טלי שקרצי,

מנהלת תרבות, ספורט וקהילה

דבר המנכ"ל

דיירים יקרים

אני שייך לדור של מריחי ספרים ומלטפי ועוטפי כריכות. בילדותי חונכתי על ידי הוריי ומורי לאהבת הספר והמילה הכתובה, ועם השנים מצאתי עצמי נרגש מכל כך חדש של 'האנציקלופדיה העברית', 'מכלל' או 'תרבות' שאבא הביא הביתה. מכור לריח הדפוס הטרי של ספרי הילדים מסדרת 'הסמב"ה' של מוסינזון, 'הימאים' של עמוס כרמלי או 'קופיקו' של תמר בורנשטיין, ומאוחר יותר, ספרי הכריכה הרכה של טרן, בוג ג'ונס ופטריק קים, אל כולם צללתי וקראתי בנשימה עצורה עד שסיימתי. מידי שנה, ערב שנת הלימודים החדשה, היינו מתמכרים לערימת ספרי הלימוד, עוטפים אותם בקפידה רבה ומדביקים עליהם מדבקה. בחרדת קודש ניגשנו אל הספרות היפה, ספרי החובה לבגרות, כמו 'אנה קרנינה', 'מלחמה ושלום' של טולסטוי, 'הזקן והים' של המינגווי ואחרים. בעולם בו טרם הומצא המחשב האישי וטרם זכינו ליהנות ממכשיר הטלוויזיה, לא נותר לנו אלא לפתח את הדמיון ובאמצעותו להכיר את העולם, דמויות ואירועים היסטוריים. הספרים והמילים שימשו לנו כאבני לגו לבניית הנראות של לונדון, פריס או ניו יורק, איים רחוקים, ג'ונגלים באפריקה וגם סיאם וצ'יילון... כמה תום היה בעולם שבו היית צריך להתיישב ימים ארוכים בספרייה ולדלות מידע מעשרות ספרים, פעולה שנעשית היום בלחיצת כפתור על גוגל...

אני פשוט מתגעגע, ואולי סתם נזכר בערגה בנעורי האבודים... עברנו את תקופת החגים האינטנסיבית, ימי הזיכרון ועצמאות והנה הקיץ החם כבר מאחורי הדלת. בגאווה רבה אני צופה ולוקח חלק באירועים המקסימים באחוזת, ונהנה לראות רבים כל כך מכם משתתפים ושמחים בהם.

לנו, צוות הבית, זו תקופה מאתגרת עקב פרידות מאנשי צוות וותיקים ומשמעותיים, ביניהם גאולה בראל, אם הבית, אתי ג'רופי, מזכירת האחזקה, רעות להב, מנהלת מחלקת דיירים, נאחל לכולם הצלחה רבה. המשיכו לחבק את הדיירים החדשים בביתנו, להשתתף בפעילויות השונות ויחד - נעבור את הקיץ בשלום.... אני מודה למערכת העיתון על הגיליון הנפלא, לכותבים וליוצרים, שאו ברכה.

אלכס

עודד מור, מנכ"ל

דיירים יקרים

לדיירות ודיירים יקרים, שלום רב, שיתוף פעולה. הרוח המנשבת בפרוזדורים, כרגע, נושאת את המסר של שיתוף פעולה מבורך בין נציגות הדיירים לבין הנהלת האחוזת. יש תמיכת כולם לקיום מפגשים חברתיים, בימי שישי ובימים אחרים, בהם אנו מצווים על שמירת הניקיון והסדר, הימנעות מהפרעה קולנית לציבור השכן, תמיד- התחשבות בזולת! חשוב גם לנו, בנציגות, לשמור על המרחב הציבורי, כי זה הבית שלנו וחשובה לנו התחושה הביתית והאחריות לשמירה עליה. יש דיירים ש"לקחו את זה" קצת רחוק מדי - עם אוכל ו/או מוסיקה ולכולם מתחייב איפוק ואיזון. הגזמה תפגע בכולנו - אנא, שימו לב!!

הנוי והסדר, כן, גם בנושא זה חל שיפור ביחס הנהלה לחריגות שבשטחים הציבוריים (פרוזדורים, לובי, שטיחים, ריהוט פגום/מיותר, ממ"קים, עציצים כו). הקמנו ועדה משותפת להנהלה ונציגות הדיירים במגמה להגיע לכללים של "אסור/מותר" וללא כוונה לפגוע בפינות הנוי הירוקות והפורחות - הן כל כך חשובות לתחושה הביתית ולנוף "המושך" של האחוזת.

הכל נעשה בשיחות הדדיות וברוח טובה. נחכה ונראה כיצד ייראו ויתפתחו הדברים, לטובה, כך נקווה. אננו מודים למערכת העיתון על הגיליון המרשים.

ביציאות וכל טוב

שלמה וורגן, יו"ר

דבר ראשונים

הספר "שתהיה בן אדם" דוד לביא (114)

את הספר כתבתי וערכתי, בהתנדבות, מפי יידי ועמיתי לעבודה פרופ' קלמן פרק, שכנעו בן 12 החל את נדודיו באירופה, בתקופת הכיבוש הנאצי.

הוריו של קלמן ועשרות מבני משפחתו עונו והומתו, יחד עם כ-30 אלף יהודים, שרוכזו בגטו קובנה שבליטא. קלמן הצעיר נזרק מקרון רכבת המוות על ידי אביו, בהתחזותו לנער ליטאי היה עד לזוועות הנאצים, והצליח בסופו של דבר להימלט ולהגיע לישראל. ישבתי איתו, במשך למעלה משנה, ושמעתי מפיו סיפורים שריגשו אותי עד דמעות. לא פעם, במהלך הכתיבה, שנתי נדדה כשראיתי לנגד עיני את הדמויות והמצבים שתיאר באוזניי. הסיפוק הגדול שלי היה שקלמן פרק זכה לראות את ספרו יוצא לאור, כעדות שביקש להשאיר אחריו על פשעי הנאצים נגד קהילת יהודי קובנה, חבריו ובני משפחתו. קלמן למד רפואה וטרינרית והייתה לו הזכות להקים את בית הספר לוותרנירית הראשון והיחיד בארץ, בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית.

ספר הספרים - התנ"ך בשבילי יעל דגן (327)

התנ"ך בשבילי הוא ספר הספרים / שיש בו הכול ומכול / עולם שלם, מלא, קסום, מופלא / של בריאה ויצירה / של אמונה גדולה, תמימה / עולם של סיפורי גבורה / על נביאים ועל שופטים ומלכים / ומלחמות שבין אויבים מבחוץ ומבפנים / סיפורים על אהבות ועל שנאות / על קנאות ומשטמות / אכזריות לצד חמלה גדולה / תקווה ורחמים /

התנ"ך שלי הוא אוצר בלום של צדק, דעת וחוכמה / הבנה לנפש האדם / שאין שיעור ואין קצה לה / כי האדם בשר ודם הוא / על כל כוחו וחולשותיו ויצריו / על כל הטוב וכל הרע שיש בכל ילוד אישה / התנ"ך בשבילי הוא שפה ושירה / היסטוריה, גאוגרפיה ומשפט / של חוקים ודינים / ותקנות והלכות ומנהגים / שבין בן אדם לאלוהיו / ובין אדם לחבריו / של ערכים ושל מוסר / של היחיד ושל הכלל / מסד מוסד של כל חברה וכל תרבות / שבבסיסן עומד אדם אשר בצלם אלוהים נברא / שקיבל במתנה עולם יפה, נפלא / שאם ישכיל לנהוג בו בתבונה / יגמול לו רוב טובה /

כן, התנ"ך הוא היצירה הכי נשגבת שנכתבה אי פעם / שאין שנייה לה בתבל כולה / שאין לה חקר ושיעור / כמו האופק והשמיים / כמו המים / שאין התחלה להם ואין סוף / ונחוצה היא לכל ברייה / לכל אדם / שלב להם ונשמה חיה / כאוויר שאין בלתו לנשימה /

זוגיות כזכוכית אמוֹרֶפֶית בְּהֵת־הוֹוֶתָהּ, לְדִרְגוֹת חֵם גְּבוּהוֹת מְשִׁיקָה. לְשִׁחֲקִים הָאֶהֱבָה מְרַקֶּיעָה...

לְבִית הַקְּבוּל יוֹצֵקִים בְּיַד הַיּוֹצֵר אֶת הַיַּחַד, מְטַבְּעִים אֶת הַהֶרְמוֹנִיקָה הַמְשֻׁלָּמֶת שְׁמֵת־קֶבֶלֶת.

זְכוּכִית קְרִיסְטָל בְּעֵלֶת סִגְלוֹת יְקָרוֹת מְצִיאוֹת. יֵשׁ לְעֵדֶן וּלְשֶׁמֶר פֶּן תִּשָּׁבֵר.

רְגִשׁוֹת אֶהֱבָה טְמִירִים נִמְצָגִים בְּכּוֹסוֹת בְּדֹלֶח לְחַיִּים מְאֻשָּׁרִים.

בְּדִבְקוֹת נְרַחֵף בְּעוֹלָמוֹת נִשְׁגָּבִים, הַנִּפְתָּחִים לְחֶלֶק בְּשָׁנִים.

לְצִלְיִי הַנֶּבֶל יוֹצֵאת הַנֶּפֶשׁ בְּרַקוּדֵי מַעְגַל הַחַיִּים וּמְמַגֵּנֶת אֶת הַיַּחַד לְאַחַד.

רקוד החיים שירה רוזן (743)

הֲרִי אֶת מְקַדְשֶׁת לְמַקּוֹם וּלְבֶן-זוּגָד. צִפְיָה לְזוּוג מְשֻׁמִּים, לְרַקוּד הַחַיִּים בְּשָׁנִים.

מְצִיאַת נֶפֶשׁ תְּאוּמָה תוֹדֵךְ מְבַט מְלֻטֵף בְּעֵינַיִם, וְהֵלֵב רוּטֵט בֵּין הַשָּׁנִים.

עונג השבת של ביאליק רינה דובדבני (426)

(כך סיפרה לי אימי)

כבחבלי קסם נמשכה אימי לפגישה השבועית בשבת עם המשורר הדגול חיים נחמן ביאליק.

אימא עלתה ארצה באמצע שנות העשרים עם בני משפחתה, מהעיר ביאליסטוק שהייתה אז שייכת לפולין. נערה צעירה שידעה היטב את השפה העברית, שלמדה בבתי הספר העבריים בעירה.

תחילה הגיעה יחד עם המוני תושבים מתל אביב לפגישות השבת עם המשורר בגימנסיה הרצל, וכשצר היה המקום מלהכיל את ההמונים הרבים, נחנך בסוף שנות העשרים בניין "אוהל שם" ברחוב בלפור, והמקום הפך למשכן הקבוע של ביאליק ומעריציו. תושבי תל אביב מילאו את האולם הגדול, והיו מקדמים את פני המשורר בשירה נלהבת.

ביאליק דאג להזמין לעונג שבת את מיטב המרצים באותה תקופה, שסיפרו את תולדות עם ישראל, כמו גם סיפורים ופרקים מן התנ"ך, התלמוד, פילוסופיה ועוד ועוד. הנאספים הודו למרצים אך הקהל הרב חיכה לדברי המשורר. ביאליק נהג לפתוח במילים: "אני רוצה להוסיף נופך משלי". אימא חזרה וסיפרה לי שהנופך הפך להיות החלק המהנה ביותר. סיפורי חיים נחמן ביאליק ושיריו היו מרתקים בדברי חוכמה, אגדה ושירה.

הקהל לא מיהר להתפזר. יושבי האולם בהדרכת מנשה רבינא החלו לשיר שירים ידועים באותה תקופה, והשירה נמשכה בהתלהבות רבה עד צאת השבת.

בשנת 1934 חלה ביאליק ונסע לאוסטריה לפי עצת הרופאים. הוא נפטר באופן פתאומי וארונו הובא לארץ.

אימא סיפרה לי שאבל כבד ירד על היישוב, כל תושבי תל אביב, ורבים מקצווי הארץ הגיעו ללוויה. המונים הציפו את הרחובות, אנשים עמדו על המרפסות ועל גגות העיר וחלקו כבוד אחרון ליקרים.

הייתי תינוקת. אימא לקחה אותי על הידיים ומיהרה ללוויה. לא פעם אמרה לי אימי: "זכרי, את היית בלוויה של ביאליק..."

מקורות ההשראה של סופרים ומשוררים דוד רז רנד - חזן הבית

אם יש את נפשכם לדעת את המעיין ממנו שואבים סופרים ומשוררים את יצירתם, סורו נא עימי אל כור מחצבתם, אל בית גידולם. שכן, האדם הוא לא רק "תבנית נוף מולדתו" אלא, גם תבנית נוף ביתו, תבנית נוף גידולו. בבית זה עוצבה דמותו של היוצר, בבית זה שורטטו קווי יצירתו הראשונים. בהמשך, בהשפעתם של מורים רוחניים ואנשי הגות, הלכה והתפתחה יצירתם. אולם, יש כאלו שטבוע בהם כשרון מולד, שרק הלך והתפתח עם השנים. בהמשך, אביא דוגמאות הן מאלו והן מאלו. "התדע מאין נחלתי את שירי?" במילים אלו, בפתח לשיר "שירתי", תוהה המשורר הלאומי שלנו, חיים נחמן ביאליק, על מקורות

היהודים חמימים של לשון יראים, עם פעימות של ניגונים יידישאיים, ואדוות של מעשייה חסידית דשנה. גם אחרי כל המאמץ להתרחק, והמאבק להשתחרר ממנו, עדיין מה שלמדתי מעגנון ודאי מהדהד לא מעט בספרים שכתבתי".

היוצרת השנייה היא זלדה. קצרה היריעה מלתאר את אהבתו המוזרה של התלמיד בכיתה ב', עמוס עוז, למורה זלדה. "היא הייתה אהבתי הראשונה: אשה לא נשואה כבת שלוש, מורה-זלדה, גב' שניאורסון. הייתי בן שמונה, והיא הרעידה בי איזה מטרונום שעד אז לא זע...". ובפן הספרותי: "לא שכחתי מה שאמרה לי על שירים וקולות, על כך שמילים שונות עושות קולות שונים. איוושה - לוחשת. צרימה - חורקת. למילה נהמה יש קול עבה נמוך ולמילה צליל קול עדין, וכן הלאה. היה לה רפרטואר שלם של מילים וקולותיהם. הייתה בשפה שלה מתיקות מוזרה, מהפנטת. כאילו טבלה את האותיות ביין: המילים היו מסתחררות בפה. לא מעט למדתי ממנה. בין היתר, שלפעמים מילה זקוקה שסביב-סביב לה ישרור שקט גמור, שיהיה לה די מרחב". (עמ' 329-337).

עמותת "ידידי זלדה ויצירתה" מורכבת מחברים וידידים קרובים של המשוררת זלדה במטרה להוציא לאור כצבים של זלדה שטרם ראו אור. הספר הראשון "ציפור אחוזת קסם" יצא לאור בשנת 2014, במלאת שלושים שנה

למותה. זלדה כתבה בתוך דירה קטנטנה, אבל היה בוקע משם אור גדול מעל החומר: "זכיתי במרפסת קטנה, וכשפתחתי את דלתה נקלעתי לתוך לילה גבוה, מפתיע בהדרו" ועוד היה שם במרפסת "יסמין שסיפר לי כי האושר קיים בעולם". זלדה נתנה אפשרות לשפה הזו של האין להתרחב בתוך הכתלים של הבית עד אין-סוף. היה זה דו-שיח בין המצומצם לרחב ביותר: "בעידן הכנפיים יכולתי לדור בחדר סגור ומסוגר, אפילו אלף שנים, בלי להינתק מאלהים". יש כאן איזו שפה של מרחב רוחני, אפשרות לשוחח עם הנשגב והמרהיב, ועם היום יומי באותה מידה.

ואיך אפשר בלי לומר ולו מילה אחת על גדול המשוררים, נעים זמירות ישראל, דוד המלך. אולם, במקום מילים, בחרתי לצטט פסוקים מתוך מ"ב בתהלים, פרק שמכיל בתמצית את כל מה שנסוב סביבו מאמר זה: "כאיל תערוג על אפיקי מים, כן נפשי תערוג אליך אלהים. צמאה נפשי לאלהים לאל חי...הייתה לי דמעותי לחם יומם ולילה...אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי, כל משבריי וגליי עלי עברו...".

אסיים בשורה החותמת את "כליל סונטות" של שאול טשרניחובסקי: "אך כוהני היופי ומכחול האמנים, הרודים בשירה ומסתרי חינה, יגאלו העולם בשיר ומנגינה".

יצירתו, על מקורות ההשראה שהניבו את שיריו המיוחדים, שהשפעתם על הספרות העברית אינה מוטלת בספק. למי שציפה לתשובה התולה את ההשפעה בגדולי הדור, בפילוסופים, בסופרים, ובאנשי אמנות, צפויה הפתעה (ואולי אכזבה) לנוכח תשובתו: "בבית אבי השתקע

משורר ערירי, צנוע, מסתתר, נחבא אל הכלים...זה היה הצרצר משורר הדלות". בהמשך מתאר ביאליק עוני ויתמות: "ואי מזה תבוא אנחתי ידעת? אמי נתאלמנה, בניה נתייתמו...כי נטפה לבצק גם דמעת עיניה. ובחלקה פת שחרית חמה לילדיה ממאפה בצקה, מלחם דמעתה - ותבוא בעצמי דמעתה". השאלה הקיומית, ששאל ביאליק, עומדת מאחורי כל יצירה אמנותית. למרות שהתשובות שונות מאמן לאמן, ישנו מוטיב אחד שעובר כחוט השני בין כולן, והוא, הניסיון לענות על חידת הקיום, הניסיון לתת פשר לחיים. ניסיון זה יכול שיהא כרוך בכאב ויגון או באושר ושמחה, בצימאון לאל חי או בכמיהה לאהבה, במשברים או ברגעי חסד, אולם תמיד יהיו אלו דברים מעומקא דליבא. יצירה טובה נבחנת בכך שהיא נוגעת, מעוררת מחשבות, מטלטלת ומטביעה בנו חותם.

שני יוצרים השפיעו רבות על עיצוב אישיותו ודרכו הספרותית של הסופר עמוס עוז. היוצר הראשון הוא הסופר שי עגנון, והשנייה היא המשוררת זלדה. ברומן האוטוביוגרפי שלו "סיפור על אהבה וחושך", שרבים רואים בו את פסגת יצירתו, מתייחס עוז לשניהם: "במשך שנים אחדות התאמצתי להשתחרר מצלו של עגנון, נאבקתי להרחיק רת כתיבתי מהשפעותיו, מלשונו הרוויה, המתעדנת, ממקצביו המדודים היטב, מאיזו נחת-רוח מדרשית עם

התנ"ך ספר הספרים שרה מילשטיין (735)

דבר ראשונים

ספרים רבים עוברים תחת ידי מתח, רומנים ודרמות עד בלי די	סיפורים כמו רצח קין את הבל שהביא לקין הרבה סבל
אך לנו העם היהודי יש ספר ממש ייחודי	אהבת דוד לבת שבע שמוסיף לסיפור הרבה צבע
התנ"ך - ספר הספרים יש בו המון סיפורים סיפורי אהבה ושנאה מתח, רצח וקנאה.	נדר יפתח הגלעדי ממש סיפור בלעדי
	לכן נקשור לו כתרים כי הוא באמת ספר הספרים.

סיפור שסיפרתי לבנותיי

נירה כהן (725)

ארבע בנותיי נולדו בקופנהגן הרחוקה. בילדותן קראתי להן הרבה סיפורים ואגדות, מספר האגדות של הנס כריסטיאן אנדרסן. לאט לאט הפכו אגדות אלה לסיפורים האהובים עליהן ביותר, ובבתיהן יש עד היום את אוסף האגדות של אנדרסן, גם בדנית וגם תרגומים בעברית, למען הדור הבא שנולד כבר כאן בישראל. אנדרסן הוא אשף הדמיון והשימוש בשפה הדנית. בסיפוריו מופיעים גם סיפורים ואגדות ששמע בילדותו ולאט לאט התחיל להוסיף ולכתוב מדמיונו ובשפתו העשירה והמיוחדת. הוא כתב לילדים, אך גם מבוגרים נהנים מסיפוריו שבהם הם מוצאים הרבה מוסר השכל, וביקורת סמויה וגלויה על החברה הדנית, על כל רבדיה. סיפורי אגדותיו הם תענוג צרוף, חוויית קריאה מהנה ונהדרת. דמיונו הפורה וחוש ההומור שלו גורמים לסיפוריו להיות חוויה מחנכת ומלמדת.

הנס כריסטיאן אנדרסן

סיפורים כמו "הנסיכה על העדשה", "בת הים הקטנה", "הזמיר של מלך סין", "הברוזון המכוער", "בגדי המלך החדשים", "מלכת השלג" ועוד - כולם מלאי חוכמת חיים לצד ביקורת נוקבת על החברה הדנית ומנהגיה המיושנים.

כמו הסיפור "מה שאבא עושה, תמיד נכון" - סיפור המלמד אותנו שהכי נכון זה תמיד לנסות למצוא את הטוב ביותר בכל מצב. אחד הסיפורים שהרביתי לספר - דן ברכילות: איך נוצה אחת קטנה הפכה לחמש תרנגולות.

תרנגולת דוגרת לפני השינה החליקה את נוצותיה ואחת מהן נשרה. אמרה התרנגולת לעצמה: "לא נורא, גם כך התרנגול ימשיך לאהוב אותי", ונרדמה. שמעה זאת שכנתה ומיד קרקרה לשכנותיה: "שמעתן מה שהתרנגולת אמרה? היא תתלוש את כל נוצותיה כדי שהתרנגול יאהב אותה יותר." שמע זאת הינשוף והעביר הלאה את הסיפור בגרסה מורחבת, העטלפים הוסיפו משלהם ויונים המו מעל לול תרנגולות אחר בקצה השני של הכפר: "שמעתן? חמש תרנגולות מרטו את נוצותיהן על מנת למצוא חן בעיני התרנגול הצעיר ומתו מקור!" וכך חזר הסיפור בגרסתו החדשה ללול הראשון. שמעה זאת התרנגולת הראשונה, ומייד כתבה את הידיעה בעיתון, למען יראו וייראו: "אסור למרוט נוצות בשביל למצוא חן בעיני הגבר!" זאת דוגמה טובה של מוסר השכל.

אחרי כל סיפור שסופר היינו "דנות" בתוכן ובמשמעות. וכך "עזרו" לי סיפוריו של הנס כריסטיאן אנדרסן לחנך את בנותיי, ובצד ההנאה שבקריאה גם להקנות להן ערכים שונים ותובנות לחיים.

ספרים וסופרים שאהבתי בילדותי

רינה דובדבני (426)

האהבה לספר שוכנת בתוכי משחר ימי. קריאת ספרים הייתה בשבילי, והיא גם כיום, כמו אבן שואבת עזה. מרתקת ואין סופית.

ב"בית החינוך לילדי עובדים" בתל אביב, בו למדתי לפני עידן ועידנים, היו מורים ענקי רוח, נפילים גדולי הדור, שנטעו בי את האהבה לספר. זכור לי שאחר הלימודים מיהרתי לספריית הילדים ב"בית ברנר" להחליף "ספר ספרייה". מתוך אלפי הספרים שקראתי עד כה, זכורים לי במיוחד ספרי המופת שקראתי אז.

ברצוני לציין כמה ספרים שנחרתו על לוח ליבי, ספרים שאהבתי בילדותי. אחד הספרים האהובים עליי היה "הלב" של דה אמיצ'יס. הסיפור שנגע לליבי יותר מכול היה סיפורו של מרקו הקטן, הנודד מהרי האפנינים באיטליה עד הרי האנדים בארגנטינה כדי למצוא את אימו. זהו מסע מרגש של מרקו המצליח במשימה זו.

זכורים לי במיוחד הספרים של אריך קסטנר, ביניהם "אמיל והבלשים". הספר - מרתק, וגיבורו הוא ילד טוב ובעל חוש צדק. כתיבתו של קסטנר לילדים הייתה מלאה רוח ואהבה. נהניתי מאוד לקרוא את ספרו של מרק טוויין: "הרפתקאותיו של תום סויר" - הנער השובב והפיקח, רב

הדמיון והתושייה, וחברו האקלברי פין - היתום האמיץ. שניהם מוצגים בהומור ורגישות בעיירה קטנה על גדות המיסיסיפי.

הסופר שהדהים אותי בספרי ההרפתקאות שלו היה ז'ול ורן. התפעלתי מן ההמצאות הבדיוניות שלו שחלקן התגשמו ברבות הימים. בשקיקה קראתי את "מסביב לעולם בשמונים יום", ו"ילדי רב החובל גרנט".

קראתי בהתרגשות את סיפוריו של הנס כריסטיאן אנדרסן: "בגדי המלך החדשים" ו"מוכרת הגפרורים הקטנה". כך גם את "אוליבר טוויסט" של צ'ארלס דיקנס, ועוד אגדות, סיפורים ומעשיות.

מכל ספרי המופת שהיו קרובים לליבי, היה בשבילי היהלום שבכתר "המלך מתיא הראשון". זהו סיפור מרגש על ילד מלך. על הספר מרחפת הדרך החינוכית של יאנוש קורצ'אק, המכבדת ואוהבת את הילד בכלל, ומעניקה לו שוויון זכויות.

חזרתי אל הספר בתקופות שונות בחיי. קורות חייו של המחנך הדגול יאנוש קורצ'אק - ריגשו אותי מאוד, החל במה ששמענו על בית היתומים שניהל בוורשה,

על גישתו החינוכית המיוחדת במוסד זה, וכלה בתיאור סופו המר של קורצ'אק והילדים "שלו", עימם צעד יחד אל מותו... קצרה היריעה מלכתוב על כל אותם ספרים נפלאים, עמודי התווך של תרבות דורי, בימים שכמעט לא שמענו רדיו, וטלוויזיה עוד לא הייתה בכלל.

אפופים היינו בגיבורי הסופרים שהדהימו את נפשותינו, והרחיבו לב ודעת.

יאנוש קורצ'אק וילדיו

הכול בגלל סבתא פרידה

אהובה שולמן (226)

בשורה ופתאום בא הגילוי: יש קשר בין האות לבין צליל מסוים. ואז אות אחרי אות, בהתחשב בצליל שלהן, הרכבתי את המילה... סטלין. לשמחתי לא היה גבול. רצתי ומשכתי את סבתי בסינורה מהמטבח כשאני מלאת התפעלות מהקסם שקרה. ולמה "סטלין"? כי באותו יום בגן הגננת סיפרה סיפור על ילדותו של סטלין וכמה הוא היה מנהיג גדול כבר בהיותו ילד. סבתי התפעלה מיכולתי לקרוא, אך לא ממש שמחה מהמילה הראשונה שהרכבתי. היא לא חיבבה במיוחד את "שמש העמים". היא פירקה את "סטלין" וביקשה שאצרף מהאותיות את השם שלי, שהיה באותו זמן "ליובה", ואת השם שלה - "פרידה", ואז שמחתה של סבתי הייתה מלאה. מאותו רגע קראתי כל כתובת שהייתה מול עיניי: כותרות בעיתון, כתובות על צנצנות ריבה ועל קופסאות שימורים בזמן הארוחות, שמות של חנויות ברחוב ועוד. הרגשתי שפענחתי סוד, שרק המבוגרים ידעו להשתמש בו.

עדיין לא למדתי בבית הספר, כי בבריה"מ הלימודים התחילו מגיל 7. היכולת לקרוא גרמה לי להיות עצמאית ולקרוא את הסיפורים בלי עזרתה של סבתי. הקריאה הפכה להיות חלק מרכזי בחיי כילדה עוד לפני בית הספר. סבתי עדיין המשיכה לספר לי סיפורים בעל פה. יום בהיר אחד אמרה לי שאני כבר יכולה ללמוד לנגן בפסנתר, כי אני כבר יודעת לקרוא. למותרת הלכנו ביחד לבית ספר למוזיקה וסבתי רשמה אותי ללימודי פסנתר. מאז אני לא מפסיקה לקרוא ספרים: בעברית, באנגלית, ברוסית, בפולנית ואפילו ביידיש. וגם ממשיכה לנגן בפסנתר... והכול בגלל סבתא פרידה.

אני קוראת ספרים מגיל 6. זכורה לי ההרגשה המיוחדת שחשתי ברגע שתפסתי את עיקרון הקריאה. והדבר היה כך: מגיל מוקדם מאוד סבתי פרידה ז"ל נהגה לספר לי סיפורים ואגדות ולימדה אותי שירים של משוררים רוסיים דגולים וגם שירים מושרים ידועים. סבתי סיפרה את הסיפורים ללא ספר, בעל פה, ואפשרה לי לשאול שאלות. במיוחד אהבתי אגדות עם המספרות על ניסים ונפלאות.

אולם בגיל 5 סבתי רשמה אותי לספרייה המקומית ופעם בשבוע היינו צועדות יד ביד לספרייה העירונית. הספרים היו בשפה הרוסית ובשפה האוקראינית. סבתי הייתה בוחרת ספר לעצמה, ספר ילדים בשבילי וספר לאימי, שעבדה ולא היה לה זמן ללכת לספרייה. לאחר מכן סבתי קראה לי מהספרים וכך הכרתי את אגדות אנדרסן, משלי קרילוב, אגדות האחים גרים ועוד קלסיקות ידועות. לפעמים לסבתי לא היה זמן ולא יכלה באותו

רגע לשבת ולקרוא לי ספר, וכך פיתחתי רצון עז להיות עצמאית ולקרוא את הסיפורים בעצמי. הייתי מדפדפת בספר עם תמונות ומספרת לעצמי את הסיפור, אך לא קראתי. בינתיים קנו לי קוביות מעץ שעל כל דופן שלהן הייתה אות. סבתי לימדה אותי את שמות האותיות, אך אני עדיין לא הבנתי את הקשר של האות לצליל שהאות מייצגת. גם לא הבנתי את האפשרות של הצירופים השונים. בינתיים שיחקתי בקוביות ובניתי מגדלים. ואז, יום בהיר אחד, במקום לבנות מגדל שמתי את האותיות

הספרייה באחוזה שרה גרוסמן (132)

הספרייה ב"אחוזה ראשונים" היא אחת מהמקומות היותר מעניינים בה. מגיעים אליה נשים וגברים אוהבי ספר, המרגישים שהקריאה מספקת להם גירוי מנטלי, ושומרת על המוח.

הקריאה עצמה מאתגרת את הקורא ומפעילה את הדמיון וחוש הסקרנות. בנוסף מספקת לנו הקריאה נושאי שיחה חדשים ומעניינים עם חברים, בני משפחה ואף עם הדור הצעיר במשפחה.

אין כמו קריאת ספרים כדי לשמור על הבריאות הנפשית. אני מזמינה את כולם לחוות יחד איתנו את חווית הקריאה ולהרגיש הנאה וסיפוק. הספרייה פתוחה בימים שני וחמישי.

שרה גרוסמן אחראית על הספרייה, עם הצוות המסורי! - הספריניות:

אסתר אברבנאל, רבקה תדמור, מירי ליזרוביץ, ג'ני וורגן, שירה רוזן, רחל ארם ורבקה רסינסקי

"ספר מוצלח הוא אחד מחברינו הטובים ליום הקריאה והנצחתי" מרסין פרקהאר טופר, סופר ומשורר אנגלי
 "ספרים טובים עוזרים לך להבין ולהרגיש מובן" ג'ון גרין, סופר אמריקני
 "ספרים הם החברים השקטים והמיידיים ביותר. הם היועצים הכי נגישים והכממים והמוריים הכי סבלניים" צ'רלס וייליאם אליוט, איש הינוך אמריקני
 "כל ספר שעוזר לילד לרכוש הרגלי קריאה הוא טוב עבורו" מאיה אנג'לו, משוררת וסופרת אמריקנית

הספרייה אביבה פורת (453)

בכל שנתיי ברעננה היינו מנויים בספרייה העירונית. כשיצאתי לגמלאות, הדבר הראשון שהצבתי לעצמי היה להציג את מועמדו כמתנדבת בספרייה. נעניתי בשלילה מפאת עודף מתנדבים.

כשהגעתי לאחווה, כמובן נכנסתי לספרייה, ותמיד התעכבתי לשיחה עם חוה זקש הספרנית, שסיפרה לי כי פתחה וניהלה את הספרייה העירונית במגדל העמק (כשלושים שנה) עד הגיעה לאחווה. חוה המליצה לי בחום על ספרי קריאה. כאשר הגיע זמנה של חוה לפרוש, הייתי בין הראשונות להיענות לבקשה לשרת את הדיירים בהחלפת ספרים, באחריותה של שרה גרוסמן. לאחר זמן קצר הכניסו לספרייה מחשב עם תוכנה מיוחדת להשאלת ספרים. כל השאלה והחזרה של ספרים קודדה במחשב להנאתנו. לראות את מדפי הספרים העמוסים, למשש, לקרוא תקצירים, להחליף דעות עם דיירים, להמליץ על ספר טוב שיתאים לבקשתם, התמודדות תמידית - הרחיבו את הלב. לסיום השעה היה עלינו לסדר ולהחזיר ספרים בסדר הנכון, והכול בשעה שבועית אחת, שהסתיימה בהנאה שלמה.

לצערי, בספטמבר 2020 עברתי אירוע לבבי, שגזל ממני כוחות והפכתי להיות מוגבלת בתנועותיי. בצער רב ביקשתי להשתחרר מתפקידי כספרנית עד לחזרה לכוחותיי. לדאבוני עדיין לא הגיע הרגע בו אוכל לתפקד, אבל לא הזנחתי את יתר הספרניות ולא שכחתי. הגעתי לבקר מדי פעם ולהחליף ספרים. אפילו שבקושי יש בכוחי להחזיק ספר, אני מוותרת וממשיכה בקריאה. מתגעגעת לאווירה הקסומה שבספרייה. אני נכנסת לספרייה כדי להריח את הספרים... בהזדמנות זו אני מבקשת להביע את הערכתי לשרה גרוסמן על נאמנותה לתפקיד, וליתר הספרניות שדבקו בתפקידן והן: אסתר אברבנאל, רבקה תדמור, מירי לייזרוביץ.

מאז ומתמיד אהבתי לקרוא ספר. גדלתי בבית עם קצת קשיים כלכליים. אצלנו הספרים לא היו בנמצא. אבל אימא דאגה תמיד ששכנים ישאלו לנו ספרי קריאה. כמובן שהשכנים היו יוצאים נשכרים מכיבודים שונים שאימא הייתה מכינה לבד בבית, כמו פיתות, תבשילים, עוגיות ודברי מתיקה. אפילו מפיות שהייתה סורגת במסרגה אחת בזמנה הפנוי. הכי אהבתי לשכב במרפסת ולקרוא. לימים כשנישאתי, בעלי היה בצבא קבע, והיה מנצל מכירות שנעשו על ידי הצבא במבצעים. הספרים הראשונים הגיעו לפני לידת בתי הבכורה.

ולא רק ספרי ילדים - זה כלל את אנציקלופדיה "מכלל", מילון אבן שושן, מילון עברי-אנגלי, תנ"ך "קסוטו" ועוד. אחרי כן הגיעו ספרי הילדים, שנשמרו לכל ארבע הבנות, ועברו לבתי הבכורה לאחר שילדה את בנה. כל הנכדים זכו ליהנות מהספרים, שעברו מיד ליד, ועד היום גם הנינים זכו ליהנות מהספרים וגם מחדשים. כל ילד בחר סיפור לפני השינה ובוחר גם את המקרא.

כשהתחילה עונת שבוע הספר ביוני 1961, אימצנו את היום הזה בכל עיר שגרנו בה: תל אביב, באר שבע ורעננה. יצאנו כביכול לטיול של אחר הצהריים והמשכנו לכיכר. מראה הדוכנים עם ערמות הספרים היה מהמם. בבאר שבע הייתי רק עם שתי בנות, הן היו מתעכבות לפני כל דוכן, וכל אחת הייתה בוחרת לה ספר לפי טעמה. כך זה המשיך עם כל הרביעייה ברעננה. זו הייתה חגיגה אמיתית באמת. הגענו למצב שבנינו ספרייה לרוחב של שישה מטרים על פני קיר וחצי ובקושי היה אפשר להכניס ספר נוסף. לימים, כשבגרו הבנות, אחסנו את ספרי הילדים בקרטונים במחסן, כדי להכין מקום לעבודות וקלסרים של כל אחת.

הספרייה שלנו מירי לייזרוביץ (616)

עם בואי לגור באחוזת ראשונים, חיפשתי תחום מעניין בו אוכל להתנדב. כאשר ביקרתי בפעם הראשונה בספרייה שלנו, הבנתי מייד: פה אני רוצה לתרום.

אחראית הספרייה, החברה שרה גרוסמן, הדהימה אותי ביכולות שלה, חרף גילה המתקדם. הידע שלה, ההתמצאות וההיכרות בכל פינה ובכל ספר, הזיכרון המצויין שלה, יכולתה הטכנולוגית, ובעיקר המסירות והמחויבות שלה לספרייה - כל אלה משמשים לי דוגמה ומופת כיצד יש לתפקד במקום. ואכן בזכותה, מהר מאוד השתלטתי על הפעלת המחשב, ונכנסתי לכל סודות התפקוד התקין בספרייה. מה קוסם לי בעבודה בספרייה?

ראשית, אהבת הקריאה. הספרים הם ידידי הטובים. המסכים המודרניים לעולם לא יחליפו את החוויה האינטימית שלי עם הספר. בשעת מנוחה על הכורסה ובשוכבי במיטה לפני השינה, אני שוקעת לתוך עולמות רחוקים וקסומים שהסיפור מביא לי. אני מרחפת ונישאת על כנפי הדמיון ובורחת לשעה קלה למציאות אחרת.

הקריאה מעשירה, מעוררת ומסקרנת. בספרייה, כל יום שני, אני אחת מצוות של ארבע ספרניות מסורות, אוהבות ספר ועושות עבודתן בנאמנות.

כאן אני פוגשת בקהל הקוראים שלנו, שאומנם אינו רב, אך איכותי ונאמן. ישנם קוראים שאינם מחמיצים את שעת הספרייה, באים כל שבוע ומבקשים עוד ועוד ספרי קריאה.

ואי אפשר שלא לציין את חדר הקריאה שלנו, המיוחד בארכיטקטורה הייחודית שלו, בחלונותיו הגבוהים הנישאים עד התקרה הגבוהה, שעל אף שהם מחממים אותנו מאוד בקיץ ומקררים בחורף, הרי שהם נותנים תחושה של התרוממות רוח. אציין גם את הריהוט העתיק, ארון הספרים והשולחן המרכזי העגול, שגם הם מוסיפים לאווירה המיוחדת של המקום.

לסיום, אזכיר כי הספרייה פתוחה בימי שני וחמישי בין 11:00-12:00 בצוהריים. שבע ספרניות מסורות, נאמנות ומתמצאות היטב - מחכות לכן בצפייה שתבואו ותהיו בין קהל קוראינו. אני מקווה להמשיך להתנדב ולתרום לספרייה שלנו עוד שנים רבות.

עם הספר חיים אבני (662)

לא לשווא נקרא עם ישראל "עם הספר". אולי בגלל קיום המצווה "והגית בו יומם ולילה" או "ושיננתם לבניך". שומרי מצוות היהדות שולחים את בניהם ל"חֵדֶר", או כפי שהם מבטאים - "חֵיידֶר", ללמוד תורה וגמרא כבר בגיל צעיר מאוד, ארבע-חמש. גם התימנים שולחים את בניהם בגיל צעיר מאוד ללמוד אצל "מוֹרֵי" המרביץ בהם תורה. חלק משנאת הגויים ליהודים נבעה מהקנאה ביהודים על כך שהם מלומדים יותר, יודעים יותר. אפילו בתפילות יש הבדל בינינו לבין הגויים. בעוד אנו קוראים מתוך סידור או מחזור במשך כל התפילה, הגויים יודעים לומר שיר אחד או שניים ואת המיסה עורך הכומר. גם תפילה מהסידור או מהמחזור מגדילה את הידע בקריאה. היהודים בגולה ובארץ שמים דגש על חינוך הילדים, לעיתים אף על חשבון נוחות אחרת. "עם הספר" אינה מליצה בלבד.

הישראלים רוכשים 5 ספרים בממוצע בשנה. בישראל יוצאים לאור כ-8,000 כותרים בשנה, כן שמונת אלפים. 90% מהם בעברית. הספרים - ספרי הגות, זיכרונות היסטוריים, סיפורים בדיוניים, ספרי מדע, היסטוריה צבאית, קבצי סיפורים קצרים, כמובן גם ספרי קודש, כמו פירושים לתלמוד, או תנ"ך המחולק לתלמידי בתי הספר ולמסיימי קורס טירונים בצה"ל.

ספרים רבים של סופרים בעלי שם עולמי - מתורגמים לעברית ומופצים אף הם. נתון מעניין נוסף: בתש"ח היו 13% כותבות מכלל הכותבים, ואילו השנה היקף הכותבות קפץ ל-42% מכלל הכותבים.

אי אפשר להתעלם מהחידושים הטכנולוגיים. כיום, ספרים רבים אינם מודפסים על נייר אלא מוקלדים למחשב ואפשר לקרוא גם בטלפון החכם. אחד הדברים המועילים של הקדמה הטכנולוגית הוא שעיוורים וקשי ראייה יכולים לשמוע ספר שהוקלט. כמו כן ישנו מכשיר הנקרא טמ"ס (טלוויזיה מעגל סגור). זה מכשיר המגדיל את האותיות הגדלה רבה מאוד המאפשרת גם לקשי ראייה לקרוא ספרים שלמים. (בספרייה של האחווה ישנו מכשיר כזה)

לסיכום: קריאה מרחיבה דעתו של האדם. קריאה לוקחת את הקורא למקומות דמיוניים ומאפשרת להביאו לצמתים בהם מעולם לא היה. קריאה מוסיפה ידע. מומלץ מאוד לקרוא, בין שספר מודפס או מוקלד. קריאה מהנה.

הספר נורית אלבוים (123)

ספר מדבר אל ליבי תמיד כי הוא נפתח במגע קסמים ונותן לחיים להיכנס בפנים להאיר את העולם מכל הצדדים

שירה, מוזיקה, מדע ונופים הרפתקאות וחיים שונים בהם כל אחד יכול לבחור מה הוא רוצה להיות ולהגשים

להפליג בדמיון לעולם מאורעות שתמיד ראה רק בחלומות לחפש פתרון לבעיות מטרידות לנסות לשנות דברים שלמד

ותמיד להיות ער למשהו נחמד, כובש ויפה שעליו חלם

לדעת שאין סוף למה שהספר מציע לגדול, לאהוב, ללמוד ולהפנות את אותם הדברים שאנו אוהבים

טין טין (הילד) ומימי (הילדה) הפכו את נכותם לחברות מאוד מיוחדת. היא הייתה לו לעיניים, והוא היה לה לרגליים. על הגב נשא אותה באושר ליערות, לאגמים, לשדות ולהרים, בחום

הצהריים ובסופות גשמים. בקרבתו למדה להקשיב לצלילי הטבע וריחותיו. כמו ציירת הייתה מתארת לו את תמונות הטבע ומקורות הצלילים מצרצרים, ציפורים ושאר המעופפים.

במשך הזמן הוא שמע נקישות שמימי לא שמעה, אלה היו פעימות ליבה שחשפו בפניו רגשות שלא ידע. חמימות זרמה בגופו, נפשו נרגשה, ואז אמר

לה כמה נפלא דופק ליבה. מימי ביקשה ממנו ללמד אותה את מלאכת ההקשבה לפעימות הלב. טין טין אמר לה: "עצמי את העיניים והקשיבי."

היא נדהמה מעוצמת הדופק שנגרם מקרבתה. מימי שהייתה על גבו, קולה באוזנו ושוקיה סביב מותניו - גרמה לו לפרץ של שמחה...

הם גילו את החיים. הם שכבו צמודים על העשב, והזמן נעשה יפה יותר, הצלילים נשמעו שונים יותר, ושניהם אהבו מאוד את השינוי.

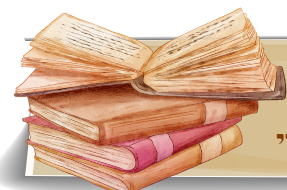
אומנות ההקשבה לפעימות הלב

(יאן פיליפ סנדקר) עליה מרקדו (212)

יאן פיליפ כתב סיפור נוגע ללב, על ילד שנולד בשלישי לדצמבר. לפי דעתו של האסטרוטולוג שהביט בספר "סודות היקום", הילד הזה יגרום להוריו דאגות בריאותיות בראש או בעיניים, אבל טמונות בו יכולות בלתי רגילות, קסם וכוח אדיר. כשמלאו לו עשרים יום, ראתה אימו שגורלו נחרץ. כמה עצוב לאימא שקיוותה להולדת הבן שיביא לה אושר, אך בנה התעוור לאט לאט. כאשר גדל הרבה ללכת ליער. החיפושיות, הזחלים, הפרפרים היו חבריו הטובים. הוא היה מלטף אותם, הקשיב לשירת הציפורים ולא פחד מהאפלה שנחתה עליו בהדרגה.

אימו נפטרה בהיותו ילד, ואז הצטרף לפרחי נזירים, שם הכיר את מימי, נערה נכה שחופש התנועה שלה היה מוגבל, אבל לסקרנותה לא היה גבול.

"ספרים הם מגדלור בים הגדול של הזמן" אדווין פרסי וייפל, מבקר ספרות אמריקני
 "לקרוא ספר הוא זה כמו לכתוב אותו עבור עצמך מחדש" אנג'לה קרטר, סופרת אנגליה
 "ספרים הם יותר מחינוכיים - הם חברים שקטים, נאמנים ומלמדים" צ'יה טיי פו, אסיר פוליטי סינגפורי

הנערה מברלין

בתיה שיין (131)

בנשימה עצורה (תרתי משמע) קראתי את הספר הנפלא הזה של הסופר האנגלי ג'ייק ווליס סימונס. זוהי עלילה מרתקת של אהבה ואובדן שבמרכזה הסיפור של ה"קינדר טרנספורט", משלוח ההצלה של ילדים יהודיים מגרמניה הנאצית לבריטניה.

בני משפחתה של רוזה קליין, גיבורת הספר, עוברים טלטלה עם עליית הנאצים, ומאבדים בהדרגה את כל היקר להם. האב הוא מנתח לב בכיר שלחם לצד גרמניה במלחמת העולם הראשונה, ומאמין שהוא חי באפיזודה חולפת, עד שנשלח בנו הבכור ל"זקסנהאוזן", מחנה ריכוז ליד ברלין, למתנגדי המשטר הנאצי. בשלב זה כבר מבין האב את טעותו. דמותה של רוזה החכמה, היצוקה פלדה, שברצונה לשרוד ולהיטיב עם העולם - חיזקה אותי במחלתי, ותהיה לי השראה להמשך חיי.

זהו ספר מופתי שאמץ לליבי תמיד. הספר כתוב בשפה בהירה, מדויק וקריא להפליא. תחקיר העומק שעליו מבוסס הספר נותן אמון ועוצמה לכל מילה כתובה.

אני אוהבת לקרוא ספרים

אורה גרנטשטיין (065)

כבר בילדותי רכשתי אהבה לקריאה בספרים, וזאת בזכותה של הגננת חסיה, שהייתה אישה צעירה ויפה, ובקולה הערב והנעים הייתה מקריאה ומספרת סיפורים לילדי הגן. עד היום ליד מיטתי יהיו כמה ספרים, ואין מצב שאסע לנופש ושלא אקח איתי ספר לקריאה.

עמוס עוז

ספר משול בעיניי כמזון רוחני לגוף ולנפש. הוא ממלא אותי בדעת, השכלה ותרבות. הסופרים והמשוררים - בסיפורם, בסיגנונם ובשפתם - קובעים את תוכנו של הספר לחיוב או לשלילה.

כשאני ניגשת לקרוא ספר, חשובה לי האסתטיות שלו, כגון עטיפת הספר, האיורים והציורים, ואני מתבשמת מריחו של ספר שיוצא מן הדפוס. יש ספרים שקוראים והם כל כך מרתקים, שאני רוצה שקריאת הספר לא תסתיים. אני אוהבת לקרוא ביוגרפיות של אנשים ידועים, רומנים, ספרים על השואה, שמתרבים לאחרונה עקב התבגרות שורדי השואה, שרצונם להשאיר חומר על עברם לדורות הצעירים למען "יזכרו ולא ישכחו".

כמו כן אני אוהבת לקרוא את ספריהם של עמוס עוז ומאיר שלו עם סגנונם העברי הנהדר, וגם את סיפוריהם של הסופרים סמי מיכאל ואלי עמיר על הקהילות שלהם שפחות ידועות לנו.

עם ישראל הוא עם הספר והוא מבורך בסופרים ובסופרות חדשים שימשיכו להרבות בכתיבתם בהמשך הדורות. יהיה היום בו לא ידפיסו ספרים והם ייקראו במכשירים החדשים הצצים מדי יום, אלא

הלב - זה אמיצים

רינה אבני (062)

האם זכור לכם ספר שקראתם בילדות, ועדיין מרגישים אתם כאילו קראתם אותו עכשיו? בטוחה אני שיש כזה.

נכנסת אני לחדר העבודה שלנו, משני צידי החדר קירות עם מדפים עמוסי ספרים. מסתכלת ורואה, הרבה ספרי עזר, הרבה ספרים מקצועיים, וכשהינני צעירים נהוג היה לתת ספר

כמתנת יום הולדת, ועכשיו הגיע הזמן וצריך להיגמל מהספרים. אני עוברת משורה לשורה, וחושבת מה למסור ומה להשאיר.

אני מתקרבת ומגלה ספר עם כריכה אדומה, מאוד מוכר לי, וכשאני נוגעת בו אני מזהה מייד: הספר "הלב" של זה אמיצים. ואני זוכרת לא רק את צורתו, אלא בעיקר את תוכנו שלא נשכח ממני מגיל שתים עשרה. ואני חושבת: מדוע הספר הזה כה דיבר אליי?

אני נזכרת בילדותי, בשמחת החיים שאפפה אותנו הילדים. בחברים הרבים איתם שיחקנו יחד, באווירה החברתית. ילד תרם לאחר ועזר לאחר כשהיה צורך. לעומת זאת, בספר "הלב" נתקלתי באווירה שונה לגמרי. מסופר על ילד איטלקי בשם אנריקו, ילד חלש ועני המתאר יום בבית הספר, לאורך שנת לימודים שלמה. הילדים מתעללים בו, מכים אותו, ודוחים אותו בגלל מצבו.

ילד אחר שהוא תלמיד מחונן - הילדים בכיתה מקנאים בהצלחותיו, ולכן מציקים גם לו. לא אפרט, ישנן עוד דמויות שדוחים אותו. לעומת אותם ילדים, ישנה קבוצת ילדים רגישים וטובים, עם דרך ארץ לאנשים, לחברים ולמדינה.

אותם הדברים קורים גם היום, כנראה שהחיים לא משתנים וזו הסיבה, כנראה, שהספר הטביע את חותמו בי.

אינני שוכחת אותו, למרות גילי, ואני ממליצה לקרוא את הספר.

חודש הספר

נעמי שורמן (358)

בילדותי אני לא זוכרת שהקראו לי מספרים של ילדים. עד גיל חמש, כשנכנסתי לגן חובה, דיברתי יידיש, והוריי סיפרו

לי "מהראש" סיפורים. בפעם הראשונה שהתחלתי לקרוא זה היה בכיתה א', בבית ספר בורוכוב בכפר שלם, עם "דנה נמה, דנה קמה". כל כך אהבתי את הספר הזה. אבל ממש לקרוא התחלתי בכיתה ד', כשאבא שלי קנה לי סדרה שלמה של "חסמבה". פשוט לא אכלתי, לא שיחקתי בחוץ, עד שבלעתי את הכרך הראשון. אז הקמתי עם ילדים בשכונה שלנו חבורת "חסמבה", במגרש ממול הבית ברחוב צה"ל בגבעתיים.

אבי היה מנוי לספריית מעריב ובבית היה קיר שלם של ספרים. ביניהם גם ספרי קודש, אבל גם רומנים ("הרומן הרומנטי"). שלחתי גם לבני באוסטרליה ספרים לילדים, ושם בני מקריא לילדיו בערב ראשון בעברית, ובערב שני כלתי מקריאה באנגלית.

כשעשיתי קייטנות לנכדים, ביקשתי שהנכדים ישבו לידי ויקראו לפחות חצי שעה בכל ספר שירצו.

היו כאלה שלקחו ספר ילדים והיו שהביאו אנציקלופדיות - העיקר שיקראו. כשהשכבתי אותם לישון, הייתי מקריאה מהספר החדש שקניתי להם.

עכשיו אין לי סבלנות לקרוא ספרים. אני קוראת חומרים שמהם אני מרחיבה את הדעת שלי.

סיפורים רוקדים ברחובות ירושלים (הסופר יוסל בירשטיין) אפרת ישראלי - בתה של מלכה קויפמן (124)

יוסל בירשטיין נוסע בתחבורה ציבורית ומהלך ברחובות ירושלים. ותוך כדי כך פוגש גברים ונשים ולכל אחד מהם יש סיפור משלו, כאשר הסופר הוא חלק בלתי נפרד מהסיפור.

הסיפורים הם קצרים, בחלקם בונים ציפיות להפתעות שלא מגיעות, ובחלקם יש סוף מפתיע.

הגיבורים של הסיפורים הם אנשים פשוטים, והסיפורים שלהם הם חוויות של יום יום. אלא שכאשר זה בא במעטפת של סיפור שמסופר מנקודת מבטו של הסופר, זה מקבל משמעויות נוספות המתעצמות כאשר הקורא מצטרף לחוויה.

"אני איש נמוך, אבל בשעות הבוקר המוקדמות כשגם השמש נמוכה, הצל שלי ארוך מאוד. יום יום הוא רץ לפניי. אני עוצר ליד רמזור אדום והוא כבר בצידו של הרחוב. מגיע למקבצת הנדבות שיושבת על המדרכה, לבושה בבגדים שאספה מבתים של עניים וגם של עשירים. ורק כף היד שלה, הפשוטה לנדבה, חשופה בשמש, והיא יודעת שהשקל יבוא. היא האישה היחידה בירושלים שמזהה אותי לפי הצל."

זה יוסל בירשטיין של סיפורים עם קמט בנפש ואוזן בלב.

את דמיוני.

קריאה על אישיות מסוימת המתוארת בספר בצורה מפורטת, עד כי אני יכולה לראותה בדמיוני, יכולה לגרום לי להזדהות איתה ומאידך לחוש "אנטי" נגד אישיות אחרת. אם הספר מותח מאוד, קורה שאני מרגישה "כעס"

על הסופר שהצליח לסחוף אותי ולהביא אותי למצב של קושי לעזוב את הספר ולו לרגע. ואז הסיפור "תופס" חלק ניכר ממני, מזמני, מהאנרגיות שלי.

ספר טוב הוא כזה שממשיך ללוות אותי ולהיות במחשבותיי עוד זמן רב לאחר שסיימתי אותו.

ספר הוא חבר טוב, הוא יכול להיות גם "ברירה" כאשר נחוץ, הוא מלמד, מרחיב יריעה ואופקים, מגרה להגיע למקומות ספציפיים, או להכיר אישיות מסוימת ועוד ועוד. כזה הוא ספר... חוויה...

ספר יעל דגן (327)

יש ספרים רחבי יריעה ויש ספרים קצרים, יש נובלות ויש סיפורים, ובכל אחד טמון אוצר של ידע ומחשבה ולפעמים פיסה מההיסטוריה עצמה.

יש ספרים לילדים ויש ספרים לנוער, יש ספרים למבוגרים חובבי קריאה, כמו ספרי מתח, מדע ובדין ויש רומנים הלקוחים כמו מתוך חלום.

לאחוז ספר ביד זה כמו להלחין שיר או קונצ'רטו, במקום תווים יש בו מילים ומשפטים המתחברים יחד לסימפוניה של צלילים עם מקצב והרמוניה.

ספר טוב הוא כמו חבר בעת צרה, כשהוא טוב יש בו אור ונחמה לנשמה.

עבור הכותב הספר הוא כמו קרוב משפחה מדרגה ראשונה, אהוב כמו ילד, כמו אב, כמו אם, והוא שיקוף של האני הפנימי של המחבר המייחל להגיע לידידו של הקורא, שיקרא בו ויפליג בדמיונו אל עולם אחר וימצא בו הד ללבבו כמו היה האני האחר שלו.

ספרים חני יעקובוביץ (041)

ספר הוא אחד הדברים שחייבים להיות בבית לצידי. בלעדיהם, יש לי הרגשה שאני מנוטרלת.

אני מחליפה אותם בקצב של 3-4 ספרים בכל פעם.

הקריאה מספקת לי הצצה לעולמות אחרים, לאורחות חיים שונים, לעיתים תקופות שונות בהיסטוריה העולמית ולעיתים צורות ממשל שונות שאינני מכירה, אלא רק מהספרים.

הספר יכול להביא בפניי חיי תרבות שונים בתכלית מאלה שאני מכירה או יודעת.

הספר הוא בשבילי ידיד טוב, המעשיר אותי בסיפורים העולים על כל דמיון. לעיתים, רומן מספק תיאורים של אירועים היסטוריים על תקופות שונות, עם יכולת לפרוס לפני תמונות יפהפיות של מקומות ואתרים הסוחפים

ריאיון עם חיים אבני (662) מראיינת אהובה שולמן (226)

שאלה: חיים, מתי ואיפה נולדת?

חיים: נולדתי בשנת 1932 בתל אביב.

שאלה: מה תוכל לספר על משפחתך? כיצד הגיעו הוריך לארץ?

חיים: אבי ואימי עלו ארצה מאירופה ב-1924 ועברו לעפולה. אחי הבכור, שנפל במלחמת השחרור, נולד בעפולה. בגלל קשיי פרנסה הוריי עברו לתל אביב ושם נולדתי וגדלתי.

שאלה: תאר לי קצת את ילדותך באותם הימים של תל אביב בתקופת המנדט הבריטי.

חיים: בילדותי היינו חופשיים, שיחקנו בחצרות, טיפסנו על עצים ובעצם רוב הזמן היינו ברחוב, בחוץ, כי ההורים עבדו קשה ולא היו בבית. בגיל עשר חל שינוי גדול. הצטרפתי לתנועת הנוער בית"ר ונכנסתי למסגרת עם כללי התנהגות ופעולות חינוכיות שונות כגון תרגילי סדר, מסדרים. חונכנו למשמעת.

שאלה: למה בית"ר?

חיים: אבי היה מראשוני הרוויזיוניסטים בארץ. אחי ז"ל היה כבר בבית"ר. היה זה טבעי שגם אני אצטרף לתנועת נוער זו.

שאלה: האם השתייכותך לתנועת בית"ר השפיעה על מהלך חיך?

חיים: לתנועת בית"ר הייתה השפעה רבה עליי כנער ובעצם על עיצוב אישיותי בכלל. כבר כנער השתתפתי בשתי פעולות מחתרתיות על אף שלא הייתי שייך לאף מחתרת.

חמישה ימים אחרי בר המצווה שלי, אחי נעצר לראשונה ובעקבותיו נעצרתי גם אני. למזלי שוחררתי לאחר יום ולילה בתחנת המשטרה ביפו.

פעולה שביצעתי קרתה כאשר אחי ז"ל נעצר פעם שנייה בקורס מפקדים של האצ"ל ונכלא בכלא עכו. ביקורי משפחות היו מעבר לחומה בגובה מטר שמעליה חוטי תיל. רק אסירים שהיה להם יום הולדת הורשו להיפגש עם משפחותיהם פנים אל פנים. האצ"ל ניצל אותי להברחה של כל מיני מסרים לאסירים. הם סמכו על כך שהבריטים לא יתנכלו לקטין. באחד הביקורים, ביום הולדתו של אחי כשנפגשנו פנים אל פנים, נתבקשתי להעביר לאחי האסיר נפצים על מנת לפוצץ את סורגי הכלא ולהכין את הבריחה המתוכננת. השוטר הערבי ששמר עלינו תפס אותי ונעצרתי. כל המבקרים באותו יום הצהירו שלא יעזבו את המקום עד שהילד ישוחרר. הם התעמתו עם השוטרים הבריטים שעמדו מולם עם נשק. לבסוף בחמש אחר הצהריים הבריטים נכנעו ושוחררתי.

המשכתי להעביר מסרים לאסירים גם כאשר אחי וחבריו הועברו מכלא עכו לכלא המרכזי בירושלים. רק בגיל 15 הצטרפתי רשמית לאצ"ל.

שאלה:מה קרה בזמן הזה בלימודים?

חיים: עד 30.11.1947 למדנו כרגיל. כאשר פרצה מלחמת העצמאות, הייתי בכיתה י"א. כל בני הכיתה - פרשנו מהתיכון והשתתפנו בלחימה. לאחר גיוסי לאצ"ל, עסקתי במעבדת חומרי הנפץ שהייתה ממוקמת בשטח המכונה היום "סוזן דלל", והשתתפתי עם כוחות האצ"ל בכיבוש יפו, יהוד ובקרב

על רמלה.

שאלה: מה עשית לאחר סיום מלחמת העצמאות, עם קום המדינה?

חיים: סיימתי בחינות בגרות ובגיל 18 התגייסתי לצה"ל ושירתי בסדיר בחיל רגלים ובמילואים בחיל הקשר. התנדבתי לשרת במילואים עד גיל 55.

לאחר שחרורי מהצבא למדתי באוניברסיטה משפטים, אך עשיתי הסבה לכלכלה וחשבונאות. הוסמכתי כרואה חשבון. בארצות הברית עברתי הסמכה לניהול מערכות מידע ואף כתבתי ספר בנושא זה.

שאלה: מתי היה לך זמן להקים משפחה?

חיים: בשנת 1960 חבר הזמין אותי לערב ריקודי עם. אז רקדנו במעגל "בן לוקח בת..." ושושנה, שרקדה שם, בחרה בי. הצעתי ללוותה הביתה. באותה שנה התחתנו. בזכותה של שושנה יכולתי לעשות קריירה ולהתקדם, כי היא דאגה לכול: ניהול משק הבית, חינוך הילדים. בזכותה יכולתי להגיע לאן שהגעתי. פתחתי משרד עצמאי לראיית חשבון ועבדתי עד גיל 71. נולדו לנו 4 ילדים, כולם אקדמאיים ויש לנו 12 נכדים ושני נינים.

שאלה: מה עשית כשסיימת לעבוד?

חיים: עוד בטרם סיימתי לעבוד, במשך 17 שנים הרציתי בטכניון בנושא ניהול בתי מלון ובתי אבות, בבר-אילן הרציתי על אבטחת מידע וגם בצה"ל. לאחר סיום עבודתי הקמתי בעירי חולון עמותה ליוצאי המחתרות. התנדבתי באגודת "משקיפי תנועה" למניעת

תאונות דרכים, התנדבתי במחלקת הרווחה של עיריית חולון, התנדבתי ליחידות המיוחדות של המשטרה, פיקדתי על יחידות וסיימתי בדרגת רב-פקד.

גם באחווה אני מתנדב. אני מספר סיפורים, משתתף בהכנת ערבי "בית המשפט" ולאחרונה אני מנחה פרלמנט.

שאלה: חיים, ראיתי בחדרך הרבה "מגינים", אותות הצטיינות והוקרה על מעשי ההתנדבות שלך. מאין הדחף למעשי ההתנדבות?

חיים: לדעתי זה החינוך מהבית והחינוך מתנועת בית"ר. החברות בתנועת הנוער השפיעה מאוד על הרצון לתרום לזולת.

שאלה: איך נפלה ההחלטה לבוא לאחווה?

חיים: אנחנו 13 שנה באחווה.

שוש: (אשתו של חיים): קיבלנו הזמנה לבוא למפגש שיווקי מטעם האחווה. מתוך סקרנות בלבד נסענו ושמענו הסברים על האחווה.

חיים: בהמשך התחלנו לבוא לחוג תשבצי היגיון ואחר כך באנו לנופשון. בינתיים הכרנו דיירים ונמצאה עבורנו דירה של שלושה חדרים כמו שרצינו. והשאר היסטוריה.

שאלה: האם המקום ענה על הציפיות שלך ושל שוש?

חיים: בהחלט, מצאנו כאן מה שציפינו, אך תמיד אפשר לשפר. **שאלה:** חיים, יש לך חיים מלאים ועשירים, פעלת רבות למען המשפחה ולמען הזולת. מה אתה רואה כהישג עיקרי של פועלך?

חיים: (ניגש איתי לתמונה של משפחתו הענפה) המשפחה שהקמתי במשותף עם שוש. זה ההישג העיקרי בחיי.

אהובה: חיים, תודה שהקדשת מזמנך ושיתפת אותנו בסיפור חיך המרתק.

היונה הצחורה

דוד לביא (114)

יונה צחורה נכנסה למרפסתי. הליכתה האצילית שבתה את ליבי.

מאין היא באה ולאן היא תעוף? האם יש בפיה איזה מסר דחוף?

היונה הומה בשקט, ראשה נע מצד לצד. ברגליה תופפת כאילו הייתה במצעד.

לפתע היא מתעופפת, פורשת כנפיה. מציגה לראווה את שלל נוצותיה.

אני מבין שהפעם היא רק סיירה. ותוך זמן לא ארוך תשוב חזרה.

או אז תישא בפיה עלה אחד של זית,

ותבשר לכולנו שיהיה שלום בבית.

המרפאה של הדיור המוגן רינה דובדבני (426)

ברוך בואך אלינו, **ברכה שפונגין**, מנהלת האגף לטיפול אישי! קיבלת אותי בחיוך ובסבר פנים יפות. סיפרת לי על פעילותך הרבה במוסדות הרפואה החשובים שעבדת בהם. נתת לי רשימה הכוללת את האח והאחיות שעובדים במרפאה בדיור המוגן, ושתי אחיות שעוזרות להם ועובדות גם במחלקת התשושים בקומה שמונה. דיברת באהבה רבה על עובדי המרפאה.

הרשימה:

ויואן כהן - אחות אחראית בדיור המוגן ובמחלקת התשושים בקומה שמונה.

רשימת האחיות והאח: אוקסנה אשכנזי, איציק אליאב, קמילה בינדר כהן, דור אדוט, נופר ליבוביץ. שתי אחיות נוספות: זינה מזרחי, ויקטוריה סמריק.

ברכה יקרה, שמחתי לדברייך הטובים, ואני מאחלת לך הצלחה בעבודתך החשובה!

ויואן כהן - אחות אחראית:

תודה לך **ויואן**, על רחמנות בלתי נגמרת, על סבלנות, על הרגעה, על יחס מדהים, על חיוך חם, על כך שאת אחות אחראית שאנו אוהבים!

הרופאה שלנו ד"ר וייס:

תודה לך רופאה יקרה על יחסך המיוחד לכל חולה. על טיפולך המסור. על הביקורים בדירות, על בדיקות הדם שלך שלא חשים בהן. על הסבלנות לשמוע כל חולה, ועל **ליבך הטוב!**

רחל מזמר

רחל נמצאת באחוזת משנת 2005. על כל הוצאה או התחייבות נדרש ממנה כיום לשלוח מסמכים מתאימים למוקד של הכללית, למטרת אישור מוקדם. בהתאם להחלטתם תאושר ההוצאה או שלא. בזמן קבלת המסמכים דואגת רחל לזימון ולסיכום הביקור האחרון שיהיו מצורפים, ומעבירה למוקד. עבודתה לא קלה. רחל עושה עבודה נאמנה ודואגת לכל דייר ולכל פרט.

שירי לידור

שירי היא מזכירת המרפאה בקומה 8. היא נמצאת באחוזת שנה וכמה חודשים. שירי מזמינה תורים לד"ר וייס, מקבלת את דיירי האחוזת ומטפלת בבקשותיהם. שירי חביבה מאוד כלפי הדיירים.

שפרשה לגמלאות אחרי שנים רבות של עבודה באחוזת. ברכות רבות מגיעות לה ואיחולי הצלחה בהמשך החיים.

ולסיום נודה על כל הטוב שכאן. על תרומת דיירי הבית בליווי נופשונים ודיירים חדשים, על יוזמות מבורכות כמו "סיפורי חיים" בהנחיית דוד לביא, על הסיפורים של המספרים חיים אבני ואחרים, ועל המשפטים המוסיפים להיערך באחוזת לפי סיפוריהם של חיים אבני ויעל דגן, בהשתתפות דיירים, וגם על העיתון שלנו "דבר ראשונים".

במשפט האחרון כיבד אותנו בנכוחתו כב' השופט המחוזי בדימוס צבי סגל, אחיה של הדיירת עטרה אורן, שאף נשא בפנינו מילים מספר על מהותן של החקירות בדיונים משפטיים.

ולא אוכל לסיים בלי להודות לטלי שלנו שבלעדיה כל הטוב הזה לא היה קורה. אני נדהמת כל פעם מחדש מיכולותיה הרבות ומרצה הבלתי נדלה. טלי היא הלב הפועם של הבית הזה, יוזמת, דוחפת, מארגנת,

מבצעת, מצלמת, מדברת, וכל הטוב הזה באישה קטנה אחת. ברצוני להזכיר את פועלם של שני דיירים שהלכו לעולמם לאחרונה, שאף להם היה חלק נכבד בהוצאתו לאור של עיתוננו זה: **רנה הררי וישראל גרנטשטיין** זכרם לברכה.

ולסיום והכי חשוב: שמרו על פעילות ואופטימיות כי בהם טמונים סוד החיים הטובים והבריאות, ואם שכחתי מישהו או משהו, עימכם הסליחה.

מדור תרבות יעל דגן (327)

שלום דיירים יקרים,

להלן תזכורת על האירועים שנערכו באחוזת בחודשים האחרונים. בחודש מרץ השנה חל חג הפורים. התברכנו בימים נפלאים, שמחים ועליזים. הכול התחיל ב"הפנינג" פורים עם תחפושות וריקודים בשעות הבוקר. בערב חגגנו בנשף פורימי עם תוכנית עשירה. בערבים אחרים נהנינו מהופעות מרהיבות של להקות ריקודים. היה נפלא.

ראוי לציון ערב מיוחד שנערך באחוזת בפעם הראשונה ביוזמתה של הדיירת אריקה שץ - ערב שנקרא "תעלומת רצח" בביצוע מרשים של שחקני חוג הדרמה. נדרשנו לריכוז רב ומחשבה יצירתית בפתרון התעלומה. היה מעניין ומרשים. "שאפו" לאריקה ולשחקנים שהשקיעו. ההשקעה בהחלט השתלמה.

בערב אחר נהנינו משלושה נגנים וזמרים צעירים שביצעו את שירי הביטלס. היה ביצוע יפה ומרגש.

למרות הקורונה והזנים השונים של המגפה, אנו ממשיכים בבית בחיים של עשייה, תרבות, בידור וספורט. נערכות הרבה בדיקות, היו דיירים מאומתים, אך נראה שהמחלה עברה עליהם בקלות יחסית. יש להודות למנכ"ל הבית ולכל צוות העובדים על מסירותם הרבה להבטחת שלומם וביטחונם של הדיירים.

לאחרונה נפרדנו לשלום מגאולה, אם הבית הוותיקה והמוערכת, ביצוע יפה ומרגש.

למרות הקורונה והזנים השונים של המגפה, אנו ממשיכים בבית בחיים של עשייה, תרבות, בידור וספורט. נערכות הרבה בדיקות, היו דיירים מאומתים, אך נראה שהמחלה עברה עליהם בקלות יחסית. יש להודות למנכ"ל הבית ולכל צוות העובדים על מסירותם הרבה להבטחת שלומם וביטחונם של הדיירים.

מהגלות למדינת ישראל

שולה בן-שמואל (217)

הגענו באונייה לחיפה ממרוקו בחודש דצמבר 1948. משם הסיעו אותנו למחנה עולים בפרדס חנה בשעות הערב. לפנינו השתרע מחנה אוהלים, ואת המשפחה שמנתה תשע נפשות - שיכנו באוהל גדול. בתוך האוהל היו "מיטות סוכנות", כלי מיטה ותלושי אוכל. מזג האוויר היה גרוע, הגשם ירד ללא הרף והרוח נשבה בחוזקה. באמצע הלילה, בעודנו ישנים, פתאום חשנו שהאוהל קרס ונפל עלינו. זה היה הלילה הראשון במולדת.

לאחר ימים ספורים, עלינו בדרגה וקיבלנו צריף! שירותים היו בחצר בפחונים וברזי מים לידם. קיבלנו תלושי אוכל כל עוד היינו במחנה העולים. לאחר חודשים ספורים הגענו למנוחה ולנחלה, קיבלנו דירה בלוד! היינו ללא חשמל וללא מים במשך שישה חודשים. הייתה לנו עששית נפט שהאירה בלילות, ומים סחבנו ממגדל המים שהיה מרוחק מהבית. היות שהייתה תקופת צנע, קיבלנו תלושי הקצבה למזון. האוכל היה מצומצם ואימא השתדלה לתמוך כדי שלא

יחסר לנו דבר. פרנסה לא הייתה והמשפחות הצליחו להתקיים מעבודות דחק בתורנות. אבא נאלץ לעבוד שבועיים בלבד במשך חודש, ולאחר כשנה קיבל עבודה בשדה התעופה והמצב בבית השתפר.

בית ספר לא היה במקום ולכן כינסו את כל הילדים בכל הגילאים באותה כיתה, בנים לחוד ובנות לחוד, כי היה זה בית ספר דתי. כעבור פרק זמן נשלחתי עם עוד שתי בנות לפנימייה בתל אביב.

למרות כל הקשיים בקליטה לא היו לנו הרהורי חרטה על העלייה לארץ, אפילו שהשארנו רכוש במרוקו: חנות ובית על כל תכולתו.

הואיל ומשפחתנו מנתה עשרה ילדים, אימא קיבלה מכתב הוקרה מדוד בן-גוריון ופרס של מאה לירות במתנה. וכך היה כתוב במכתב:

"ממשלת ישראל שולחת לך בזאת המחאה על סכום של מאה לירות - לאות הוקרה מדוד בן-גוריון ופרס מאה לירות - לאות הוקרה ועידוד לאם בישראל אשר ילדה וגידלה עשרה ילדים. תזכי לגדל אותם לתורה, לעבודה ולמעשים טובים, למען המולדת והאומה, ותחזקנה ידיך."

ד. בן גוריון

נוסף לטיפול במשפחות השכולות, במלחמה הקשה הזו היה חוסר בדוורים שגויסו לקרב. כדי לחלק את הדואר, הפכנו גם לדווריות בעיר לוד.

בשנת היובל למדינה הוענק אות הנשיא למתנדבי משרד הביטחון, אגף השיקום. זכיתי בכבוד הרב הזה וזכיתי לאות הנשיא למתנדב.

נוסף לכך השתתפה הקבוצה במעשים טובים לתושבי העיר. ערכנו התרמות למלחמה בסרטן והשתתפנו בכל מבצעי ההתרמה בעיר.

התנדבתי גם ל"יד שרה" והייתי "יקירת יד שרה" בלוד. כמו כן התנדבתי לוועד ההורים בבית הספר "שלום עליכם" בלוד, שם למדו ילדיי. לבסוף הייתי חברת מועצת העיר לוד, בראשותו של של מקסים לוי (ז"ל).

בשנת 2003 עזבתי את לוד ועברתי לנס ציונה.

כיום אני דיירת באחוזת ראשונים, אני חברה בוועדה של רבקה כהן ששמה "יד ביד". אנחנו מבקרים במסגרת זו דיירים שקשה להם לצאת מהדירה. אני מלווה נופשונים

וגם דיירים עתידיים. כמו כן אנו עושים ביקורים אצל דיירים הנמצאים בבית החולים כמה ימים.

שולה קיבלה את אות הנשיא

רנה דובדני (426)

ראיתי את התעודה ששולה קיבלה מהנשיא ויצמן, ותעודות אחרות. ביקשתי ממנה שתספר לי מדוע קיבלה את התעודה המיוחדת הזו.

הסיפור של שולה

עד גיל 36 הייתי עקרת בית רגילה שגידלה ארבעה ילדים. ברגע שפרצה המלחמה בשנת 1973, הרגשתי צורך עז לצאת מהבית לעזור ולהתנדב לפי הצורך. הצטרפתי לקבוצת תושבים בלוד שהחליטה לארגן קבוצת מתנדבים במשרד הביטחון.

במשך שלושים שנים הייתי עם הקבוצה לאחר השתלמויות במכון אדלר. העובדת הסוציאלית של משרד השיקום, המדריכה שלנו, החליטה שאנחנו נלווה משפחות שכולות. לי היו שלוש משפחות קבועות שליוויתי אותן באופן קבוע, כדי להקל על האסון הנורא שקרה להן. נוסף לשלוש המשפחות ליוונו חברותיי ואני, מדי פעם, משפחות נוספות לפי הצורך.

מדי פעם, משפחות נוספות לפי הצורך.

חויית חיפוש הזהב בטבע

דוד לסטר (543)

הצלחת, אתה מפלס בעדינות את הצלחת, החול והמים חוזרים למרכז הצלחת, ואם יש גרגרי זהב שהם כבדים מהחול, הם נשארים בדופן הצלחת.

מי שמוצא מספר גרגרים, מלקט אותם בלחיצת האצבע לתוך קופסית קטנה (כמו של סרט צילום) וממשיך בתהליך עם עפר נוסף וחוזר חלילה.

בתום החיפוש אתה הולך לשקול את גרגרי הזהב שליקטת. כל אנשי המכרה לבושים ומתנהגים לפי

התקופה, קובעים לך את שוויים של פירוורי הזהב, במקרה שלי כ-30 דולר, וישנה האפשרות לקחתם כמו שהם - וזאת עשיתי.

ישנה האפשרות להכניסם לכדור זכוכית קטן וחלול המשמש כעגיל, כשפירוורי הזהב שאתה הצלחת ללקט נמצאים בתוכו.

הביקור במכרה הצליח

מטילי זהב

לשייך אותנו לתקופה ולחויית החיפוש.

הערה: 1 אונקיית זהב = כ-31.1 גרם. שווייה כיום כ-\$1970 שזה כ-\$63 ל-1 גרם זהב טהור.

אתה מבקר במכרה זהב נטוש - אל דוראדו באלסקה - ויש כמוהו הרבה בחלקי העולם. כלומר, בעבר אלפי איש גרו וחיו בעיירות כורים בתקווה שימצאו זהב שישדר אותם בחיים.

ואנו נוסעים בקרוניות למכרה, זמר בבגדי התקופה שר ומנגן לנו שירי קאנטרי עליזים, ואתה כבר שייך.

הרכבת מאיטה ועוצרת בכל תחנות הכרייה ויש כורים לאורך הדרך המדגימים את תהליך ייצור הכרייה, מכונות לגריסת עפר ואבן, שטיפת הגריסה, ועוד.

מגיעים לאולם שיש בו שולחנות ארוכים מבטון, באמצעיתם יש תעלת מים. אנו כ-200 איש - מקבלים בכניסה שקית עפר וצלחת פח רחבת שוליים. יושבים מצידי השולחנות, שופכים מעט עפר ומים לצלחת. אתה מטה את הצלחת בזווית, החול והמים עוברים לשולי

ציור, צביעה וכדומה. כמו כן אני מתעמלת בחוגים שונים והולכת גם לשיעור צרפתית ודרמה. כל ערב יש לנו אירוע תרבותי כל שהוא, כמו הרצאות, קונצרטים, ריקודים שירה וכו'. יש באחזה ארוחות צהריים בחדר האוכל, ארוחות בוקר וערב אנו אוכלים בדירות שלנו.

בקומה התחתונה יש מתחם קניות הכולל: סופרמרקט, בית מרקחת, חנויות שונות ומרפאות של רופאים שונים. זה מאוד נוח כי אנו יכולים לערוך קניות ועוד פעילויות מבלי לצאת מהמבנה. כמו כן יש לנו טיולים ויציאה להצגות וקונצרטים. לוקחים אותנו הלוך וחזור ומחייבים בסוף החודש.

למרות הפעילויות הרבות וחיי החברה עם כלל הדיירים, אני מחפשת ידידות וחברות יותר אינטימית, כי לפעמים אני חשה בדידות.

יש לי חברה נחמדה שבאה ממקום מגוריי הקודם, טובה

אילני, ואנחנו משתתפות יחד בחוגים ואירועים.

בשנת 2020 חדר לחיינו וירוס שנקרא "קורונה". אנשים רבים חלו. עקב כך נאלצו כל התושבים להסתובב עם המסכות, ללא פשרות. זה מאוד מתיש. קשה לנשום עם המסכה על האף.

למרות הכול, אני שבעת רצון מחיי באחזה, ונהנית מהפעילות הגופנית והרוחנית. זה ממש גן עדן!

אני דיירת ב"אחוזת ראשונים"

בתיה יהל (544)

לאחר שהתאלמנתי המשכתי את חיי בגפי וחשתי בדידות. התחלתי להשתתף בחוגים והרצאות שהתקיימו בסביון, מקום מגוריי. במשך הזמן עלה בדעתי לעבור לדיור מוגן. התחלתי לבקר בבתי דיור מוגן באזור. כשביקרתי

ב"אחוזת ראשונים", הוזמנתי לחוג הידידים של האחזה. החוג קיים פגישות פעמיים בחודש, בהן התקיימו הרצאות ואירועים שונים. הכרתי אנשים מעניינים שגם הם חשבו על מעבר לדיור מוגן.

בתאריך 1.8.2016 החלטתי לעבור לאחוזת ראשונים בראשון לציון מערב. תחילה נכנסתי לחודש ניסיון ואחר נשארתי כדיירת קבע. הילדים ארבל ויפעת עזרו לי בפינוי הבית ובמעבר לדיור החדש.

את הבית בסביון השכרתי לזוג נחמד ואמין שהביא לי מתווך בתים.

קיבלתי באחזה דירה בת שני חדרים הנשקפת לים, עם נוף מרהיב, מספר 544. הכרתי הרבה אנשים חדשים, שהיו מאוד חביבים ואדיבים.

אני מאוד מרוצה מהדיור החדש. יש לנו כאן הרבה פעילויות. אני עוסקת הרבה בעבודות יצירה כמו: קרמיקה,

החתולה

בתי שיי (131)

תמיד פחדתי מחתולים. הוריי חוו

טראומות נוראות בשואה, ולי הורישו פחד נורא מכלבים. אבל משום מה גם מחתולים פחדתי.

בחצר של אימי ז"ל, המליטה חתולה גורה. בני שגר בביתה שנה אימץ אותה ואהב אותה בכל ליבו. עד היום הוא ישן עם חתולה.

כשחזר הביתה הביא את החתולה נם-נם לביתנו. פחדתי נורא במיוחד מעיניה הירוקות. תמיד הסתתרתי ממנה.

בני החליט להעביר את החתולה לביתה של מיכל בתי הצעירה. מיכל אהבה חתולים, ובמזל טוב המליטה החתולה זוג תאומים בביתה. בתי הניחה אותם על שטיחון ופרסה עליו חיתול. החתולה הייתה מפטרלת מסביבם, ומי שהתקרב - הייתה מתנפלת עליו בכעס עם שיניים מזדקרות.

אני הצטנפתי לי בשקט בפינה, ופתאום אמרתי לעצמי: "בתי טיפשה שכמותך, הרי היא שומרת מכל משמר על התאומים."

ירדתי על ברכיי וליטפתי ברוך את פרוותה האפורה. היא גרגרה קלות. מאז אני אוהבת חתולים.

מעשה טוב

קלרה שגלוביץ (443)

אני גרה ב"אחוזת ראשונים" ויצאתי לטייל, הגעתי לרחוב ראשי. כעבור זמן קצר חשתי צלצול באוזן

והרגשתי שאני מאבדת את שיווי משקלי. בקושי צעדתי כמה צעדים והגעתי לעץ. חיבקתי את העץ כדי שלא אפול ארצה. אנשים שחלפו לידי לא שמו לב שאני חשה ברע. רציתי להתקשר לבתי אבל לא ידעתי את שם הרחוב. שאלתי כמה אנשים מה שם הרחוב ולצערי איש מהם לא ידע.

באותו רגע עברה ילדה שטיילה עם כלבה, הסתכלה עליי והרגישה שאני לא חשה בטוב. שאלתי את הילדה לשם הרחוב והיא החלה לחפש בטלפון. כעבור דקה הילדה פנתה אליי, שאלה אם אני יכולה ללכת, ונתנה לי את היד שלה. התחלנו ללכת יד ביד לאט לאט ובעצם היא הצילה אותי.

במשך השיחה איתה הרגשתי את טוב ליבה של הילדה והחינוך הטוב שקיבלה מהמשפחה ומבית הספר. הילדה סיפרה לי שהיא בכיתה ח', וסבתא שלה עובדת ב"אחוזת ראשונים".

הגענו לאחוזת ראשונים והיא ביקשה ללוות אותי אפילו לדירתי. מכיוון שכבר חשתי בטוב, הודיתי לה מקרב לב, והזמנתי אותה לבקר אותי וגם את סבתא.

אינני יכולה לשכוח את טוב ליבה וצניעותה של הילדה דורין יוסיפוף, הלומדת בכיתה ח' בבית הספר "אבני החושן". באהבה, ילדונת מקסימה!

רנה, יקירתי ז"ל דוד לביא (114)

רינה את רנה הררי (765)

לזכרה של רנה הררי, שהלכה לעולמה בימים אלה, הכרתי מהימים הראשונים שלי באחוזת ראשונים, לפני למעלה מ-9 שנים. נקשרה בינינו ידידות, שכללה גם את בעלה, מונטי, איש צבא לשעבר.

היא הייתה אישיות מלבבת, חייכנית ואופטימית. רנה נולדה בישראל בשנת 1932. למדה בסמינר ועסקה שנים רבות בהוראה, ביעוץ ובעיתונאות. התנדבה לגופים רבים, והשתתפה, יחד עם בעלה מונטי, בפרוייקט "צהלה" לטיפול בנוער בעייתי.

התנדבה לבית החולים אסף הרופא, שם ערכה עיתון, והייתה חברה בוועדת הלסינקי של ביה"ח. באחוזת ראשונים הייתה במשך כל השנים חברת מערכת "דבר ראשונים", ניהלה חוג של דיירים והייתה חברת ועדת הבחירות לנציגות. כתחביב ציירה ושרה במקהלה.

יהי זכרה ברוך. היא הייתה חברה בוועדת הלסינקי של ביה"ח. באחוזת ראשונים הייתה במשך כל השנים חברת מערכת "דבר ראשונים", ניהלה חוג של דיירים והייתה חברת ועדת הבחירות לנציגות. כתחביב ציירה ושרה במקהלה.

